Bölüm 9.1: Makrolar

Mikroişlemciler

Makro kavramı | MACRO / ENDM | Genişletme | Parametre tuzakları | Makro ve prosedür | Boyut hesabı | LOCAL | PUTC | POWER | emu8086.inc

Sercan KÜLCÜ · Giresun Üniversitesi · Elektrik-Elektronik Mühendisliği

GİRİŞ

Öğrenme Çıktıları

Makro tanımı

`MACRO` / `ENDM` ile parametreli makro yazmak.

Genişletme

Derleyicinin makro çağrısını nasıl metin olarak açtığını izlemek.

Makro mu, prosedür mü?

Boyut, hız ve kullanım açısından iki yöntemi karşılaştırıp doğru olanı seçmek.

LOCAL

Etiket içeren makrolarda *Duplicate declaration* hatasını önlemek.

Uygulama

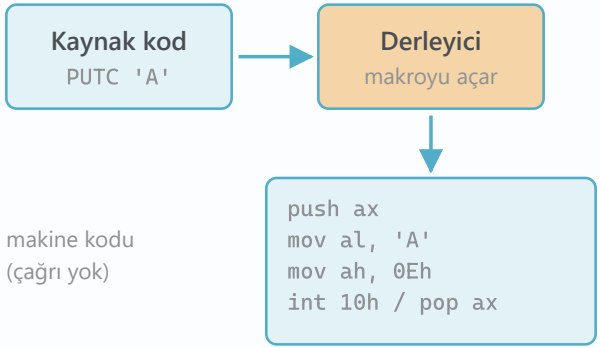
PUTC (ekrana karakter) ve POWER (üs alma) makrolarını adım adım çalıştırmak.

Tuzaklar

Parametre yan etkileri, yazmaç bozulması ve sınır durumlarını fark etmek.

Makrolar

- Makrolar **prosedürlere benzer**: tekrar eden bir kod parçasına ad verir.
- Ancak çalışma zamanında çağrılmazlar; **derleme aşamasında** gerçek komutlarla değiştirilen geçici yapılardır.
- Kod içinde kullanılmayan makrolar görmezden gelinir: makine koduna hiçbir bayt eklemezler.
- Makrolar, prosedürlerden farklı olarak, **kullanıldıkları kodun üzerinde** (önce) tanımlanmalıdır; derleyici makroyu tanımadan çağrıyı açamaz.

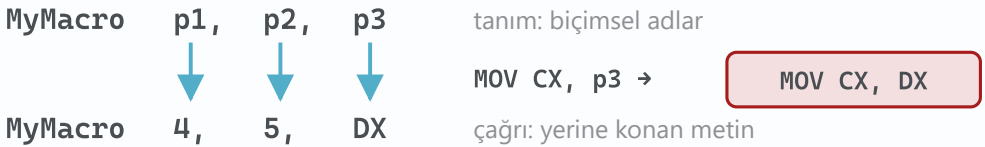
Makro Tanımlama

```
name    MACRO  [parametreler,...]
        <komutlar>
        ENDM
```

name
Makronun adı; çağırırken komut gibi yazılır.

parametreler
Virgülle ayrılmış biçimsel adlar (isteğe bağlı). Çağrıdaki değerler bunların **yerine metin olarak** konur.

ENDM
Makro gövdesini bitirir. Prosedürdeki gibi ad tekrar yazılmaz.

Parametreler yazmaç, bellek ya da sabit olabilir: derleyici yalnızca metni değiştirir; sonuçta oluşan komutun geçerli olup olmadığına **genişletmeden sonra** bakılır.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro  MACRO  p1, p2, p3
         MOV AX, p1
         MOV BX, p2
         MOV CX, p3
ENDM
```

Önce **tanım**: derleyici MyMacro'yu ve p1, p2, p3 parametrelerini öğrenir; henüz kod üretmez.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 1, 2, 3
```

```
MOV AX, p1
MOV BX, p2
MOV CX, p3
```

`MyMacro 1, 2, 3` : p1 = 1, p2 = 2, p3 = 3.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 1, 2, 3
```

```
MOV AX, 1
MOV BX, p2
MOV CX, p3
```

1. satır: `MOV AX, p1` → `MOV AX, 1`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 1, 2, 3
```

```
MOV AX, 1
MOV BX, 2
MOV CX, p3
```

2. satır: `MOV BX, p2` → `MOV BX, 2`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 1, 2, 3
```

```
MOV AX, 1
MOV BX, 2
MOV CX, 3
```

3. satır: `MOV CX, p3` → `MOV CX, 3`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 4, 5, DX
```

```
MOV AX, p1
MOV BX, p2
MOV CX, p3
```

`MyMacro 4, 5, DX` : p1 = 4, p2 = 5, p3 = DX.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 4, 5, DX
```

```
MOV AX, 4
MOV BX, p2
MOV CX, p3
```

1. satır: `MOV AX, p1` → `MOV AX, 4`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 4, 5, DX
```

```
MOV AX, 4
MOV BX, 5
MOV CX, p3
```

2. satır: `MOV BX, p2` → `MOV BX, 5`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro 4, 5, DX
```

```
MOV AX, 4
MOV BX, 5
MOV CX, DX
```

3. satır: `MOV CX, p3` → `MOV CX, DX`.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MOV AX, 00001h
MOV BX, 00002h
MOV CX, 00003h
MOV AX, 00004h
MOV BX, 00005h
MOV CX, DX
RET
```

Sonuç (emu8086'nın gösterdiği gibi): iki çağrı **6 komuta** açıldı. Sabitler onaltılık olarak gösterilir.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ▶ ORG 100h
2   MOV AX, 00001h   ; MyMacro 1, 2, 3
3   MOV BX, 00002h
4   MOV CX, 00003h
5   MOV AX, 00004h   ; MyMacro 4, 5, DX
6   MOV BX, 00005h
7   MOV CX, DX
8   RET
```

Yükleme sonrası CX = **0012h**: programın boyutu 5 × 3 + 2 + 1 = 18 bayt. SP = FFFEh.

Adım 1 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0000h** BX = **0000h** CX = **0012h**

DX = **0000h** SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
▶ MOV AX, 00001h   ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h   ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

AX = 0001h.

Adım 2 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h | BX = 0000h | CX = 0012h | DX = 0000h | SP = FFFEh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h    ; MyMacro 1, 2, 3
▶ MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h    ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

BX = 0002h.

Adım 3 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** | BX = **0002h** | CX = **0012h** | DX = **0000h** | SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h    ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
▶ MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h    ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

CX = 0003h. Birinci çağrı bitti; hiçbir CALL/RET yok.

Adım 4 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** | BX = **0002h** | CX = **0003h** | DX = **0000h** | SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h    ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
▶ MOV AX, 00004h    ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

AX = 0004h.

Adım 5 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** BX = **0002h** CX = **0003h**

DX = **0000h** SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h    ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h    ; MyMacro 4, 5, DX
▶ MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

BX = 0005h.

Adım 6 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** | BX = **0005h** | CX = **0003h** | DX = **0000h** | SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h   ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h   ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
▶ MOV CX, DX
8 RET
```

CX ← DX = 0000h (DX başlangıçta sıfır).

Adım 7 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** | BX = **0005h** | CX = **0000h** | DX = **0000h** | SP = **FFFEh**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h    ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h    ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
▶ RET
```

RET: program biter.

Adım 8 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** BX = **0005h** CX = **0000h**

DX = **0000h** SP = **0000h**

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
▶ ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
7 RET
```

`MyMacro BX, AX, 0` çağrısının amacı: AX ← BX, BX ← AX (takas) sanılıyor.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **0000h** BX = **0000h** CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
▶ MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
7 RET
```

AX = 1111h.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1111h | BX = 0000h | CX = 0000h

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
▶ MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
7 RET
```

BX = 2222h.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **1111h** | BX = **2222h** | CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
▶ MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
7 RET
```

Makronun 1. satırı: `MOV AX, p1` → `MOV AX, BX` → AX = 2222h.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h** BX = **2222h** CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
▶ MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
7 RET
```

2. satır: `MOV BX, AX`. Programcı “eski AX” (1111h) bekliyordu ama AX bir önceki satırda değişti → BX = **2222h**.

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

`AX = 2222h` `BX = 2222h` `CX = 0000h`

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
▶ MOV  CX, 0
7 RET
```

CX = 0.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h** BX = **2222h** CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV  AX, 1111h
3 MOV  BX, 2222h
4 MOV  AX, BX  ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV  BX, AX  ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV  CX, 0
▶ RET
```

Sonuç: AX = BX = 2222h. 1111h kayboldu.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h** BX = **2222h** CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

MAKRO KAVRAMI

Parametre Türleri: Aynı Makro, Farklı Açılım

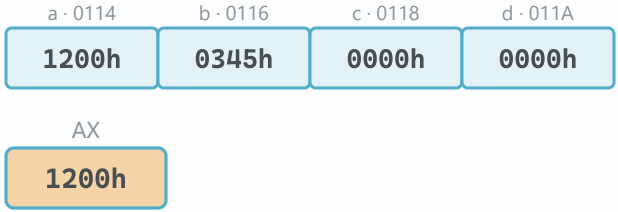
```
TOPLA MACRO x, y, z
  MOV AX, x
  ADD AX, y
  MOV z, AX
ENDM
```

Çağrı	Açılım	Durum
`TOPLA a, b, c`	`MOV AX, a` · `ADD AX, b` · `MOV c, AX`	geçerli
`TOPLA BX, 5, CX`	`MOV AX, BX` · `ADD AX, 5` · `MOV CX, AX`	geçerli
`TOPLA a, b, 7`	`MOV 7, AX`	hedef sabit olamaz
`TOPLA k, b, c` (k DB)	`MOV AX, k`	boyut uyuşmazlığı
`TOPLA a, b`	`MOV , AX`	eksik işlenen

- Parametre yazmaç, değişken, sabit ya da ifade olabilir; hangisinin kabul edileceğini makro değil, açılımda oluşan komut belirler.
- Hata makronun kullanıldığı satırda bildirilir, ama nedeni gövdedeki bir satırdır: hata iletisini anlamak için açılım düşünülür.
- Eksik parametre boş metinle değiştirilir. MASM'da `z:REQ` parametreyi zorunlu yapar, `y:=<1>` ona varsayılan değer verir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
▶  mov ax, a        ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
4  mov c, ax
5  mov ax, c        ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
7  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


1. açılım `TOPLA a, b, c` : x yerine a yazıldı → AX = **1200h**.

Adım 1 / 7

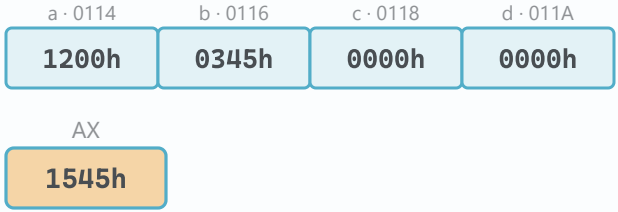
DEĞİŞKENLER

`AX = 1200h` `c = 0000h` `d = 0000h`

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
▶  add ax, b
4  mov c, ax
5  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
7  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


`ADD AX, b` : 1200h + 0345h = **1545h**.

Adım 2 / 7

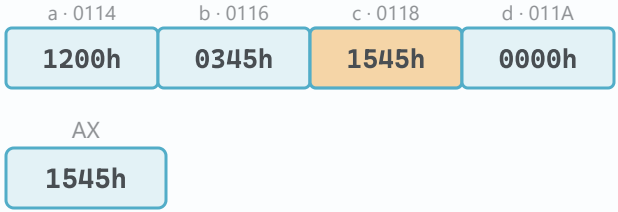
DEĞİŞKENLER

`AX = 1545h` `c = 0000h` `d = 0000h`

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
▶  mov c, ax
5  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
7  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


`MOV c, AX` : c = 1545h. Bellekten belleğe toplama olmadığı için makro AX'i ara yazmaç olarak kullanır.

Adım 3 / 7

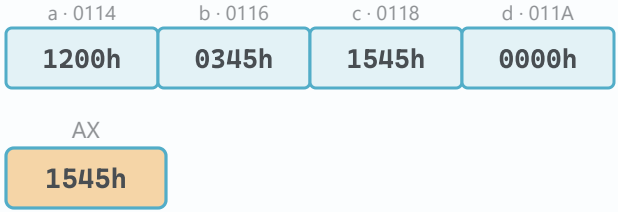
DEĞİŞKENLER

`AX = 1545h` `c = 1545h` `d = 0000h`

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
4  mov c, ax
▶  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
7  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


2. açılım `TOPLA c, 5, d` : aynı gövde, başka metin. x = c → AX = 1545h.

Adım 4 / 7

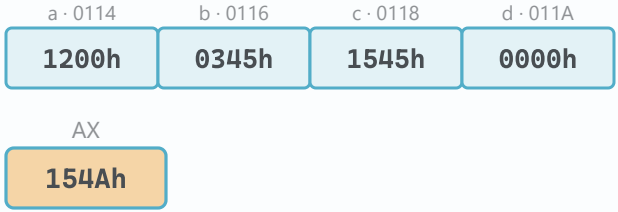
DEĞİŞKENLER

`AX = 1545h` `c = 1545h` `d = 0000h`

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
4  mov c, ax
5  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
▶  add ax, 5
7  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


y = 5 bu kez bir sabit: `ADD AX, 5` → AX = **154Ah**.

Adım 5 / 7

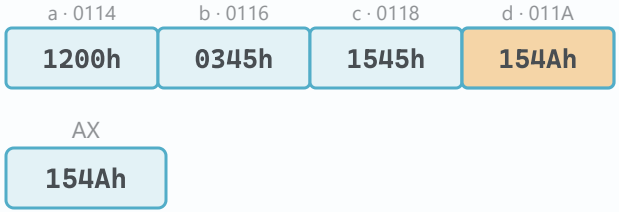
DEĞİŞKENLER

AX = 154Ah | c = 1545h | d = 0000h

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
4  mov c, ax
5  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
▶  mov d, ax
8  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


`MOV d, AX` : d = 154Ah. İki açılım 6 komut üretti; makro AX'i bozdu ve bunu çağıran bilmelidir.

Adım 6 / 7

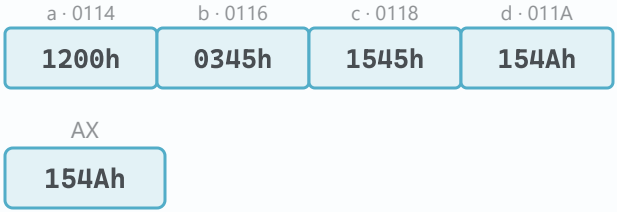
DEĞİŞKENLER

`AX = 154Ah` `c = 1545h` `d = 154Ah`

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, a       ; TOPLA a, b, c
3  add ax, b
4  mov c, ax
5  mov ax, c       ; TOPLA c, 5, d
6  add ax, 5
7  mov d, ax
▶  ret
9  a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


RET. Kod (3 + 4 + 3) + (3 + 3 + 3) = 19 bayt + RET = 20 bayt; `ADD AX, 5` kısa AX biçimiyle 3 bayttır. Her TOPLA kullanımı gövdeyi yeniden yazar.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **154Ah** | c = **1545h** | d = **154Ah**

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

MAKRO KAVRAMI

Parametre İfadeleri ve İşleç Önceliği

```
ALAN MACRO en, boy
  MOV AX, en*boy
ENDM

FARK MACRO p, q
  MOV CX, p-q
ENDM
```

- Parametre bir değer değil metindir: ifadenin yerine konduğu satırda işleç önceliği yeniden uygulanır.
- `ALAN 2+3, 4` : çarpma önce yapılır, AX = 14 olur; beklenen 20 idi.
- Çözüm: gövdede parametreleri paranteze almak: `(en)*(boy)` , `(p)-(q)` .

Çağrı	Açılım	Sonuç
`ALAN 2+3, 4`	`MOV AX, 2+3*4`	AX = 000Eh (14)
düzeltilmiş `ALAN 2+3, 4`	`MOV AX, (2+3)*(4)`	AX = 0014h (20)
`FARK 10, 4+1`	`MOV CX, 10-4+1`	CX = 0007h
`ALAN BX, 2`	`MOV AX, BX*2`	hata: * yalnız sabitlerle

İfade derleme anında hesaplanır; yazmaç içeren bir ifade çalışma anında çarpılamaz. Yazmacı çarpmak için MUL ya da SHL komutu gerekir.

MAKRO KAVRAMI

Etkileşimli Makro Genişletici

Makro: MyMacro p1, p2, p3

1.: 1

2.: 2

3.: 3

kullanım sayısı: 1

Çağrı

```
MyMacro 1, 2, 3
```

Derleyicinin ürettiği kod

```
MOV AX, 00001h
MOV BX, 00002h
MOV CX, 00003h
```

Bir kopya ≈ **9 bayt**. 1 kullanım: makro ≈ **9** bayt, prosedür ≈ 10 + 1 × 3 = **13** bayt.

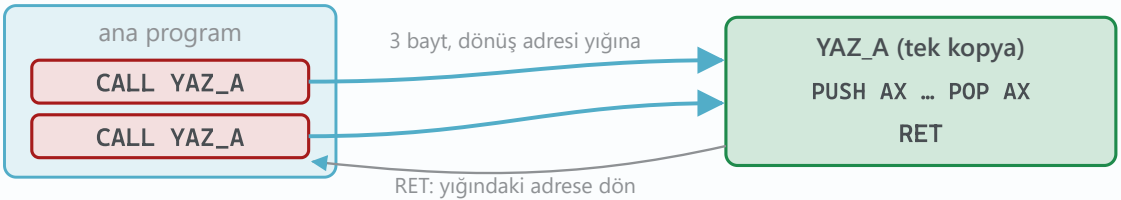
Boyut karşılaştırması: aynı gövde bir prosedür olsaydı gövde + RET bir kez yazılır, her kullanım yalnızca 3 baytlık bir CALL olurdu.

Prosedür Özellikleri

- Prosedür `CALL` komutu ile çağrılır.
- Prosedür belleğin belirli bir adresinde **tek kopya** olarak bulunur.
- Çağrıldığında CPU kontrolü bu bölgeye aktarır; `RET` ile kontrol programın ana kısmına geri döner.
- Dönüş adresini saklamak için **yığın** kullanılır.
- Aynı prosedür 100 kez çağrılırsa dosya boyutu çok az artar: yakın `CALL` komutu yalnızca **3 bayt** yer kaplar.
- Parametre geçirmek için yığın veya yazmaçlar kullanılır.
- Prosedür, adı ve `ENDP` direktifiyle sonlandırılır.

```
YAZ_A PROC
      PUSH AX
      MOV  AL, 'A'
      MOV  AH, 0Eh
      INT  10h
      POP  AX
      RET
YAZ_A ENDP

      CALL YAZ_A  ; 3 bayt
      CALL YAZ_A  ; 3 bayt
```

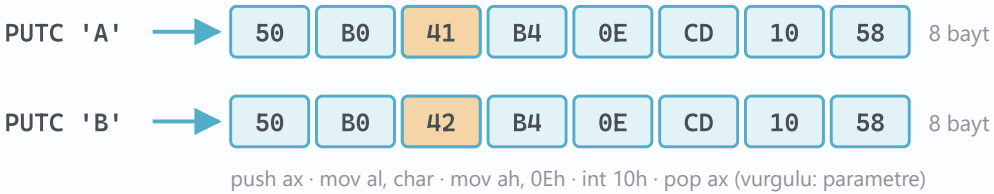

Makro Özellikleri

- Makro sadece **adı yazılarak** kullanılır (CALL yok).
- Makrolar program kodunda **doğrudan genişletilir**.
- Aynı makro 100 kez kullanılırsa derleyici makroyu 100 kez genişletir; çalıştırılabilir dosyanın boyutu giderek büyür.
- Parametre geçirmek için makro adının ardından değerler yazılır.
- Makroyu sonlandırmak için `ENDM` direktifi yeterlidir.
- Makro tanımında etiketler varsa ve makro birden fazla kez kullanılırsa **Duplicate declaration** hatası alınabilir; değişken, etiket ve prosedür adları için `LOCAL` direktifi kullanılır.

```
PUTC MACRO char
     PUSH AX
     MOV  AL, char
     MOV  AH, 0Eh
     INT  10h
     POP  AX
ENDM

     PUTC 'A'   ; 8 bayt
     PUTC 'B'   ; 8 bayt
```


push ax · mov al, char · mov ah, 0Eh · int 10h · pop ax (vurgulu: parametre)

Makro mu, Prosedür mü?

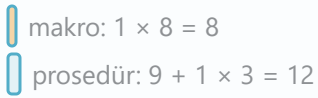
Ölçüt	Makro	Prosedür
Ne zaman işlenir?	Derleme zamanı (metin değiştirme)	Çalışma zamanı (CALL/RET)
Kullanım	`PUTC 'A'`	`CALL YAZ_A`
Kod boyutu	Her kullanımda gövde kadar artar	Gövde 1 kez + her çağrı 3 bayt
Hız	Daha hızlı (CALL/RET ve yığın erişimi yok)	Her çağrıda CALL + RET maliyeti
Parametre	Ad sonrası değerler, metin olarak	Yazmaç ya da yığın
Yığın	Kullanmaz (gövde kullanmadıkça)	Dönüş adresi için kullanır
Tanım yeri	Kullanımdan **önce**	Herhangi bir yerde
Bitiş	`ENDM`	`ad ENDP`
Etiketler	`LOCAL` gerekir	Sorun yok (tek kopya)

Kural: kısa ve sık kullanılan, hız gerektiren kod → makro; uzun ve çok yerde kullanılan kod → prosedür. İkisi birlikte de kullanılabilir: makro, parametreleri yazmaçlara koyup bir prosedürü çağırabilir.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

Kod boyutu (bayt) · PUTC gövdesi 8 bayt; prosedür = aynı 8 bayt + RET (1 bayt)

1 kullanım

1 kullanım: makro 8 bayt; prosedür 8 bayt gövde + 1 bayt RET + 3 bayt CALL = 12 bayt. Burada makro **daha küçük**.

Adım 1 / 3

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık 19 + 8 = 27 saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

Kod boyutu (bayt) · PUTC gövdesi 8 bayt; prosedür = aynı 8 bayt + RET (1 bayt)

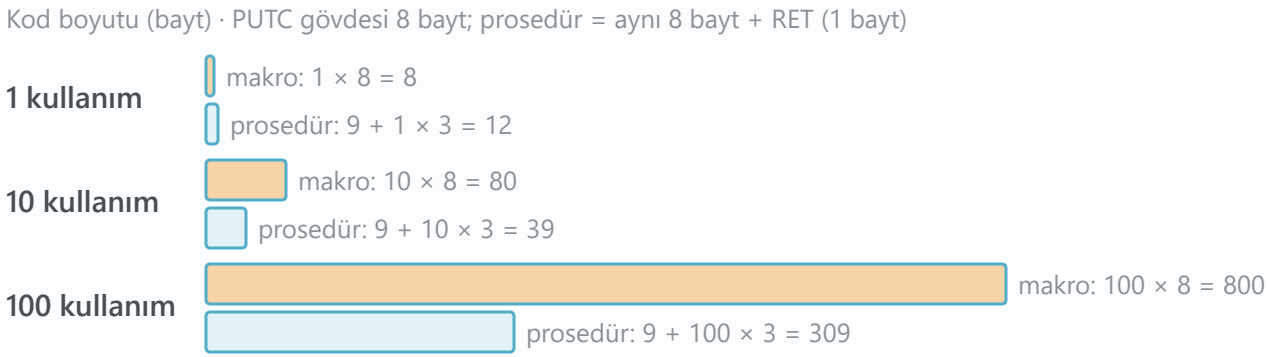

10 kullanım: makro 80 bayt; prosedür 9 + 30 = 39 bayt.

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık 19 + 8 = 27 saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

100 kullanım: makro 800 bayt; prosedür 9 + 300 = 309 bayt. Fark kullanım sayısıyla büyür.

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık 19 + 8 = 27 saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

1. **Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür 9 + 600 = 609 bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

1. **Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür 9 + 600 = 609 bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
2. **İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

1. **Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür 9 + 600 = 609 bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
2. **İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
3. **300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür 300 + 9 bayt: açıkça **prosedür**.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

1. **Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür 9 + 600 = 609 bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
2. **İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
3. **300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür 300 + 9 bayt: açıkça **prosedür**.
4. **Sıkı bir döngü içinde her turda yapılan 2 komutluk iş** → CALL/RET maliyeti işin kendisinden büyük: **makro**.

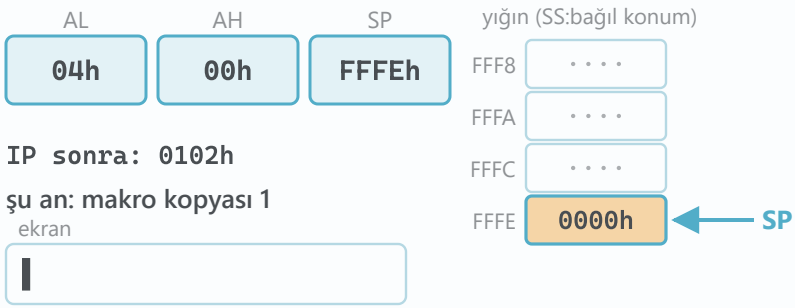
Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

1. **Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür 9 + 600 = 609 bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
2. **İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
3. **300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür 300 + 9 bayt: açıkça **prosedür**.
4. **Sıkı bir döngü içinde her turda yapılan 2 komutluk iş** → CALL/RET maliyeti işin kendisinden büyük: **makro**.
5. **Parametreleri yazmaçlara koyup ortak kodu çağırmak** → ikisi birlikte: makro `YAZ_SAYI x` → `MOV AX, x` + `CALL print_num` (emu8086.inc de böyle çalışır).

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
▶  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
11 ret
```


Makro `YAZ_RAKAM d`, derlemede iki satıra açıldı: `mov al, d` + `call rakam_yaz`. Gövdenin asıl işi prosedürde, **tek kopya**. İlk kopya: AL = **04h**.

Adım 1 / 9

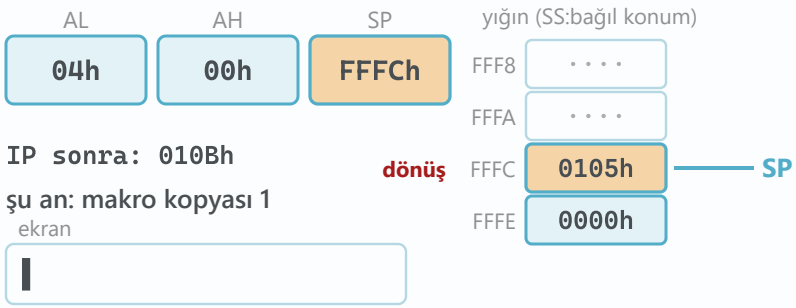
DEĞİŞKENLER

`AL = 04h` `AH = 00h` `SP = FFFEh` `IP = 0102h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
▶  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
11 ret
```


CALL, dönüş adresini (CALL'dan sonraki komut, **0105h**) yığına iter: SP = FFFCh. IP ← rakam_yaz.

Adım 2 / 9

DEĞİŞKENLER

`AL = 04h` `AH = 00h` `SP = FFFCh` `IP = 010Bh`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
▶  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
▶  mov  ah, 0Eh
▶  int  10h
11 ret
```


Prosedür gövdesi: AL + 30h = **34h** ('4'), AH = 0Eh, INT 10h ekrana **4** yazar.

Adım 3 / 9

DEĞİŞKENLER

`AL = 34h` `AH = 0Eh` `SP = FFFCh` `IP = 0111h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
▶  ret
```


RET yığından 0105h'yi çeker: SP = FFFEh, yürütme makronun ilk kopyasından sonraki satırda sürer.

Adım 4 / 9

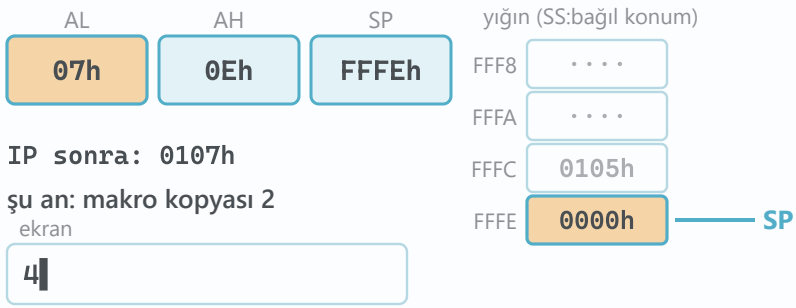
DEĞİŞKENLER

`AL = 34h` `AH = 0Eh` `SP = FFFEh` `IP = 0105h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
▶  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
11 ret
```


Makronun ikinci kopyası: AL = **07h**. Her kopya yalnız 5 bayt (2 bayt MOV + 3 bayt CALL).

Adım 5 / 9

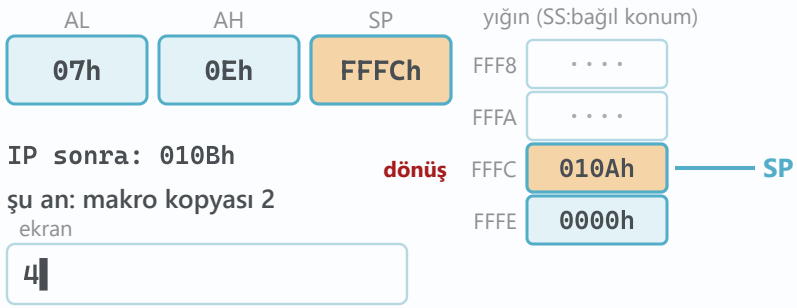
DEĞİŞKENLER

`AL = 07h` `AH = 0Eh` `SP = FFFEh` `IP = 0107h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
▶  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
11 ret
```


Yine CALL: bu kez dönüş adresi **010Ah**. Aynı prosedür, farklı dönüş adresi.

Adım 6 / 9

DEĞİŞKENLER

`AL = 07h` `AH = 0Eh` `SP = FFFCh` `IP = 010Bh`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
▶  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
▶  mov  ah, 0Eh
▶  int  10h
11 ret
```


Aynı tek prosedür kopyası çalışır: AL = 37h ('7'). Ekranda **47**.

Adım 7 / 9

DEĞİŞKENLER

`AL = 37h` `AH = 0Eh` `SP = FFFCh` `IP = 0111h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
6  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
▶  ret
```


RET → 010Ah. Yığın yine boşaldı; çağıranın SP'si korunmuş oldu.

Adım 8 / 9

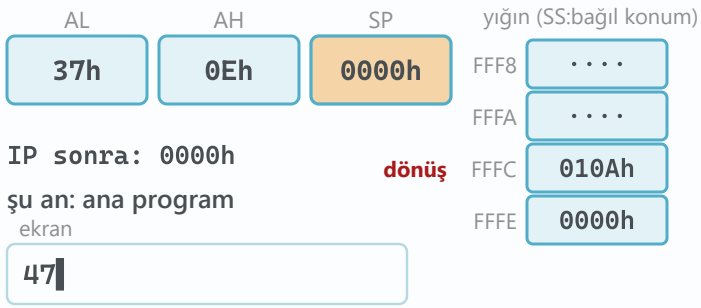
DEĞİŞKENLER

`AL = 37h` `AH = 0Eh` `SP = FFFEh` `IP = 010Ah`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```
1  org 100h
2  mov  al, 4        ; YAZ_RAKAM 4
3  call rakam_yaz
4  mov  al, 7        ; YAZ_RAKAM 7
5  call rakam_yaz
▶  ret
7  rakam_yaz:
8  add  al, '0'      ; rakam → ASCII
9  mov  ah, 0Eh
10 int  10h
11 ret
```


Program biter. Makro parametreyi yazmaca koydu, ortak kod prosedürde: emu8086.inc'deki `DEFINE_...` + makro ikilisi de böyle çalışır.

Adım 9 / 9

DEĞİŞKENLER

`AL = 37h` `AH = 0Eh` `SP = 0000h` `IP = 0000h`

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM`. 10 kullanımda kod 10 × 5 + 7 = 57 bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı 10 × 8 = 80 bayt.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1  org 100h
▶ 2  mov al, 'A'     ; YAZ 'A'
3  mov ah, 0Eh
4  int 10h
5  ret               ; makronun RET'i
6  mov al, 'B'       ; YAZ 'B'
7  mov ah, 0Eh
8  int 10h
9  ret
10 ret
```

AX	IP	SP	ekran
0041h	0102h	FFFEh	

1. açılım `YAZ 'A'` : AL = 41h.

Adım 1 / 4

DEĞİŞKENLER

`AX = 0041h` `IP = 0102h` `SP = FFFEh`

ÇIKTI

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1  org 100h
2  mov al, 'A'     ; YAZ 'A'
▶  mov ah, 0Eh
▶  int 10h
5  ret             ; makronun RET'i
6  mov al, 'B'     ; YAZ 'B'
7  mov ah, 0Eh
8  int 10h
9  ret
10 ret
```

AX	IP	SP	ekran
0E41h	0106h	FFFEh	A

AH = 0Eh, `INT 10h` : ekrana **A** yazıldı.

Adım 2 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h | IP = 0106h | SP = FFFEh

ÇIKTI

```
A
```

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1  org 100h
2  mov al, 'A'     ; YAZ 'A'
3  mov ah, 0Eh
4  int 10h
▶  ret             ; makronun RET'i
6  mov al, 'B'     ; YAZ 'B'
7  mov ah, 0Eh
8  int 10h
9  ret
10 ret
```

AX	IP	SP	ekran
0E41h	0000h	0000h	A

yığından 0000h

Makronun gövdesindeki `RET` : makro bir prosedür değildir, CALL ile gelinmedi. RET yığının tepesindeki 0000h'yi alır: IP = **0000h**.

Adım 3 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h | IP = 0000h | SP = 0000h

ÇIKTI

```
A
```

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1  org 100h
2  mov al, 'A'     ; YAZ 'A'
3  mov ah, 0Eh
4  int 10h
5  ret             ; makronun RET'i
6  mov al, 'B'     ; YAZ 'B'
7  mov ah, 0Eh
8  int 10h
9  ret
10 ret
```

AX	IP	SP	ekran
0E41h	0000h	0000h	A

satır 6–10 hiç çalışmadı: YAZ 'B' kayıp

PSP:0000'daki `INT 20h` programı bitirir. `YAZ 'B'` ve ana programın kendi RET'i yürütülmedi; ekranda yalnızca **A** var.

Adım 4 / 4

DEĞİŞKENLER

`AX = 0E41h` `IP = 0000h` `SP = 0000h`

ÇIKTI

```
A
```

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Makro, EQU ve Prosedür

Ölçüt	EQU	Makro	Prosedür
Ne yerine konur?	tek bir değer ya da ifade	bir ya da daha çok satır	hiçbir şey; CALL ile gidilir
Parametre	yok	var (metin)	yazmaç, yığın ya da bellek
Ne zaman?	derleme	derleme	çalışma
Bellekte	yer kaplamaz	her kullanımda gövde kadar	tek kopya + her çağrıda 3 bayt
Örnek	`SATIR EQU 80`	`PUTC 'A'`	`CALL PRINT_NUM`

Ortak nokta

EQU ile makro, assembler'ın kaynak üzerinde yaptığı metin işlemleridir; işlemci ikisini de hiç görmez, yalnız ürettikleri komutları yürütür.

Seçim

Tek bir sayıya ad vermek için EQU, birkaç komutluk kısa kalıp için makro, uzun ya da çok yerde kullanılan iş için prosedür.

Etiket İçeren Makrolar: Sorun

Gövdesinde etiket olan bir makro iki kez kullanılırsa, genişletme sonucu aynı etiket **iki kez** tanımlanmış olur:

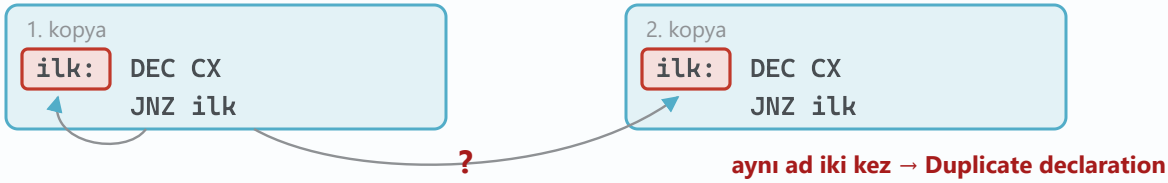
```
BEKLE MACRO
ilk:  DEC CX
      JNZ ilk
ENDM

MOV CX, 5
BEKLE
MOV CX, 9
BEKLE
```

Derleyicinin gördüğü:

```
MOV CX, 5
ilk:  DEC CX     ; 1. kopya
      JNZ ilk
MOV CX, 9
ilk:  DEC CX     ; 2. kopya !
      JNZ ilk
```

emu8086: **Duplicate declaration** hatası. Hangi `ilk:`'e atlanacağı belirsizdir.

Çözüm: LOCAL Direktifi

```
MyMacro2 MACRO
    LOCAL label1, label2
    CMP  AX, 2
    JE   label1
    CMP  AX, 3
    JE   label2
label1:
    INC  AX
label2:
    ADD  AX, 2
ENDM
```

- `LOCAL`, makro gövdesinin **ilk satırı** olmalıdır (MACRO satırından hemen sonra).
- Listelenen adlar her genişletmede derleyici tarafından **benzersiz** adlarla değiştirilir (MASM'da `??0000`, `??0001`, ...).
- Etiketler, değişkenler ve makro içindeki prosedür adları için kullanılabilir.

Kullanım	label1	label2
1. MyMacro2	`??0000`	`??0001`
2. MyMacro2	`??0002`	`??0003`

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
▶ ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

Etiketler LOCAL ile benzersiz adlara dönüştürülmüş hâli.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h | ZF = 0 | CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
▶  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

AX = 2.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h | ZF = 0 | CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
▶  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

CMP AX, 2: 2 − 2 = 0 → **ZF = 1**.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **0002h** | ZF = **1** | CF = **0**

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
▶  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

JE: ZF = 1 olduğundan **??0000**'a (label1) atlanır.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **0002h** | ZF = **1** | CF = **0**

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
▶  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

INC AX → AX = 3.

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0003h | ZF = 0 | CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
▶  ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
11 RET
```

ADD AX, 2 → AX = **5**.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **0005h** ZF = **0** CF = **0**

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV  AX, 2        ; MyMacro2 öncesi
3  CMP  AX, 2        ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP  AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC  AX
9  ??0001:
10 ADD  AX, 2        ; MyMacro2 biter
   RET
```

Program biter.

Adım 7 / 7

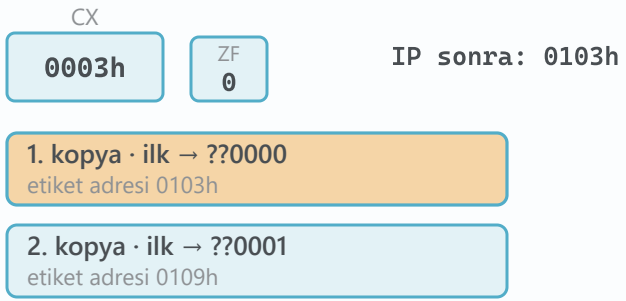
DEĞİŞKENLER

AX = **0005h** | ZF = **0** | CF = **0**

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
▶ mov cx, 3
3 ??0000: dec cx    ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx    ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


Makroda `LOCAL ilk` var. Derleyici her açılımda `ilk` yerine yeni bir ad koydu: 1. kopyada **??0000** (0103h), 2. kopyada **??0001** (0109h). CX = 3.

Adım 1 / 8

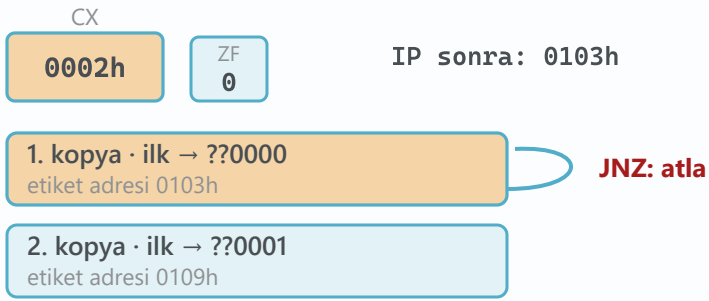
DEĞİŞKENLER

`CX = 0003h` `ZF = 0` `IP = 0103h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM` ; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE` .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


1. tur: DEC CX → CX = 2, ZF = 0; JNZ **??0000**'a (0103h) döner.

Adım 2 / 8

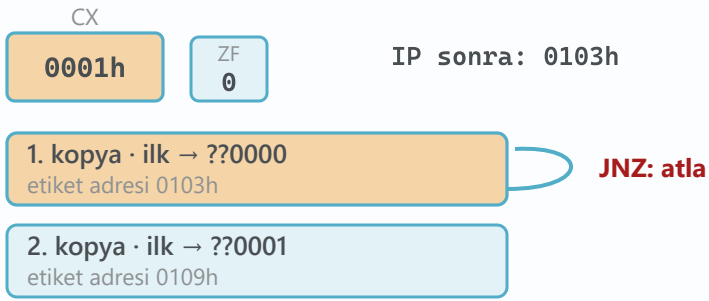
DEĞİŞKENLER

`CX = 0002h` `ZF = 0` `IP = 0103h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM`; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE`.

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


2. tur: CX = 1, ZF = 0 → yine 0103h.

Adım 3 / 8

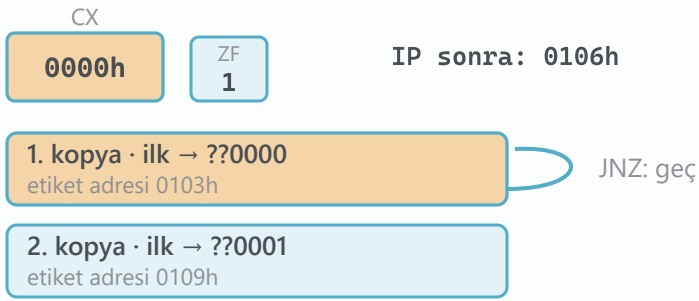
DEĞİŞKENLER

CX = 0001h | ZF = 0 | IP = 0103h

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM` ; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE` .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


3. tur: CX = 0 → **ZF = 1**; JNZ atlamaz, 1. kopya bitti.

Adım 4 / 8

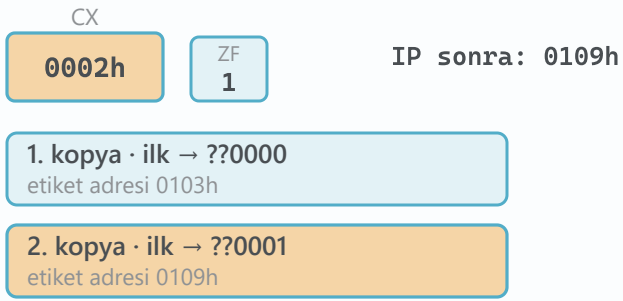
DEĞİŞKENLER

`CX = 0000h` `ZF = 1` `IP = 0106h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM`; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE`.

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
▶ mov cx, 2
6 ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


CX = 2: makronun ikinci kullanımı için sayaç.

Adım 5 / 8

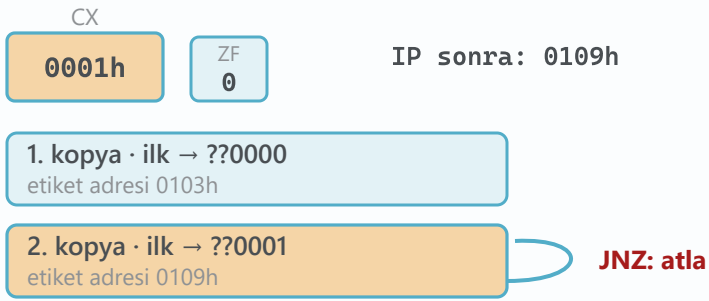
DEĞİŞKENLER

`CX = 0002h` `ZF = 1` `IP = 0109h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM` ; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE` .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx    ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
▶ ??0001: dec cx    ; BEKLE (2. kopya)
▶ jnz ??0001
8 ret
```


2. kopya: DEC CX → CX = 1; JNZ **??0001**'e (0109h) döner, 1. kopyanın etiketine değil.

Adım 6 / 8

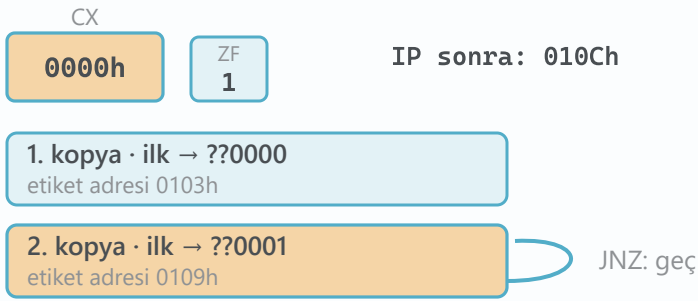
DEĞİŞKENLER

`CX = 0001h` `ZF = 0` `IP = 0109h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM` ; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE` .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
▶ ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
▶ jnz ??0001
8 ret
```


CX = 0, ZF = 1: döngü biter. Aynı etiket adı iki kez tanımlanmadığı için *Duplicate declaration* hatası yok.

Adım 7 / 8

DEĞİŞKENLER

`CX = 0000h` `ZF = 1` `IP = 010Ch`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM`; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE`.

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx   ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx   ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
▶ ret
```

CX

0000h

ZF

1

IP sonra: 0000h

1. kopya · ilk → ??0000
etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001
etiket adresi 0109h

RET: program biter. Toplam 3 + 2 = 5 DEC çalıştı.

Adım 8 / 8

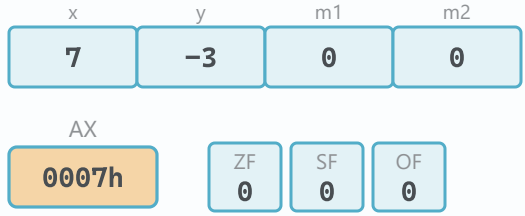
DEĞİŞKENLER

`CX = 0000h` `ZF = 1` `IP = 0000h`

Makro: `BEKLE MACRO` / `LOCAL ilk` / `ilk: DEC CX` / `JNZ ilk` / `ENDM` ; ana programda `mov cx, 3` / `BEKLE` / `mov cx, 2` / `BEKLE` .

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
▶  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


1. açılım `BUYUK x, y, m1` : AX = x = **7**.

Adım 1 / 8

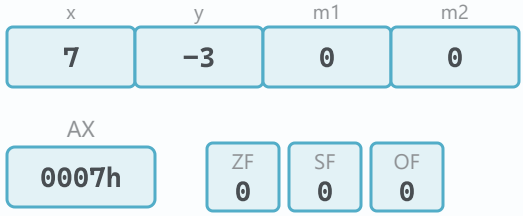
DEĞİŞKENLER

`AX = 0007h` `m1 = 0000h` `m2 = 0000h`

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


`CMP AX, y` : 7 − (−3) = 10 → SF = 0, OF = 0.

Adım 2 / 8

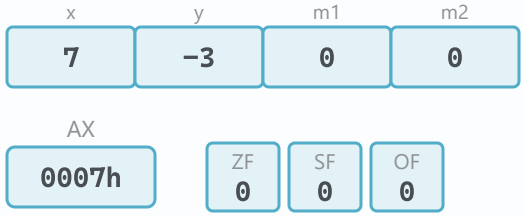
DEĞİŞKENLER

`AX = 0007h` `m1 = 0000h` `m2 = 0000h`

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
▶  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


SF = OF: atla

JGE işaretli karşılaştırır: SF = OF → `??0000` etiketine atlanır. LOCAL bu kopyadaki `ok` etiketini ??0000 yaptı.

Adım 3 / 8

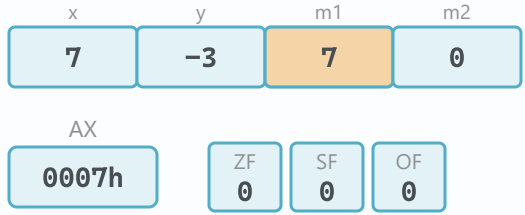
DEĞİŞKENLER

`AX = 0007h` `m1 = 0000h` `m2 = 0000h`

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
▶  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


m1 = **7**.

Adım 4 / 8

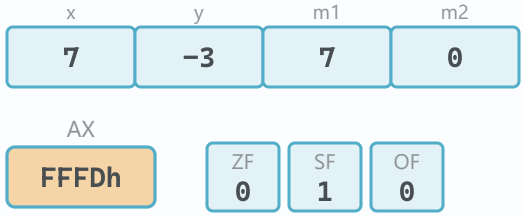
DEĞİŞKENLER

AX = 0007h | m1 = 0007h | m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
▶  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
▶  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


2. açılım `BUYUK y, 4, m2` : AX = y = −3 (FFFDh); `CMP AX, 4` : −3 − 4 = −7 → SF = 1, OF = 0.

Adım 5 / 8

DEĞİŞKENLER

`AX = FFFDh` `m1 = 0007h` `m2 = 0000h`

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
▶  jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


SF ≠ OF: `JGE ??0001` atlamaz. İkinci kopyanın etiketi ??0001; birincisiyle çakışmadı.

Adım 6 / 8

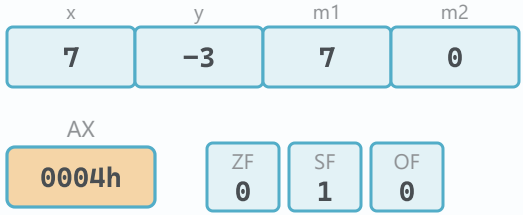
DEĞİŞKENLER

`AX = FFFDh` `m1 = 0007h` `m2 = 0000h`

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
▶  mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


Büyük olan ikinci parametre: AX = **4**.

Adım 7 / 8

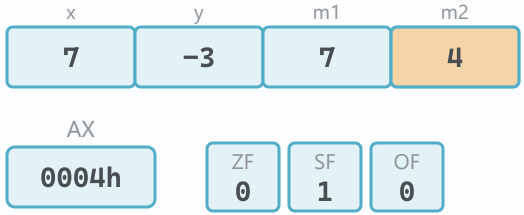
DEĞİŞKENLER

AX = 0004h | m1 = 0007h | m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```
1  org 100h
2  mov ax, x       ; BUYUK x, y, m1
3  cmp ax, y
4  jge ??0000
5  mov ax, y
6  ??0000: mov m1, ax
7  mov ax, y       ; BUYUK y, 4, m2
8  cmp ax, 4
9  jge ??0001
10 mov ax, 4
▶  ??0001: mov m2, ax
▶  ret
13 x  dw 7
14 y  dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


m2 = **4**; RET. JAE kullanılsaydı −3 (FFFDh) işaretsiz 65533 sayılır ve m2 = −3 olurdu.

Adım 8 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h | m1 = 0007h | m2 = 0004h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

PUTC MAKROSU

PUTC: Ekrana Karakter Yazdırma

```
; karakter yazar, imleci ilerletir
PUTC  MACRO  char
      push   ax
      mov    al, char
      mov    ah, 0eh
      int    10h
      pop    ax
ENDM

ORG  100h
START:
      PUTC  'A'
      PUTC  'B'
      RET
```

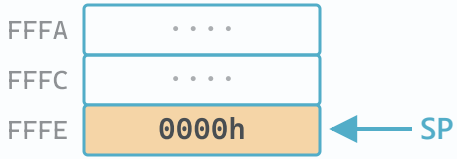
- Makro, `char` parametresindeki karakteri yazar ve imleci bir sağa ilerletir.
- `INT 10h` , `AH = 0Eh` : BIOS **teletype** çıkışı. AL'deki karakter imleç konumuna yazılır; 0Dh, 0Ah, 07h, 08h gibi kontrol karakterleri yorumlanır.
- `push ax` / `pop ax` : makro AX'i kullandığı için çağıranın AX değerini korur. Makronun "görünmez" yan etkisi kalmaz.
- Bu makro `emu8086.inc` kütüphanesindeki PUTC makrosunun aynısıdır.

`PUTC 'B'` 'den sonraki `RET` programı bitirir; o olmasa işlemci program sonundaki rastgele baytları çalıştırmaya devam ederdi.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

Yükleme sonrası CX = **0011h**: 2 kopya × 8 bayt + RET = 17 bayt. Ekran boş.

Adım 1 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0000h** SP = **FFFEh**

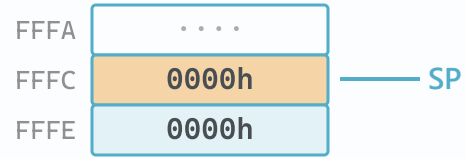
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AX (0000h) yığına saklanır; SP = FFFCh.

Adım 2 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h SP = FFFCh

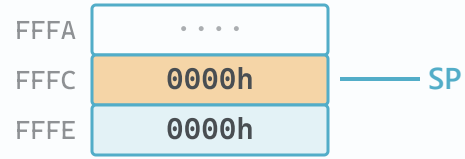
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
▶  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AL = 41h ('A').

Adım 3 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0041h SP = FFFCh

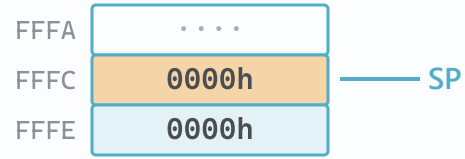
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
▶  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AH = 0Eh → AX = 0E41h.

Adım 4 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h SP = FFFCh

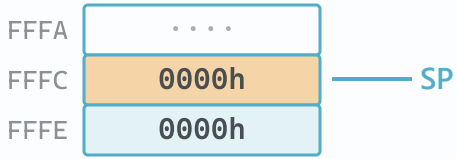
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
▶  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

INT 10h: ekrana **A** yazılır, imleç ilerler.

Adım 5 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0E41h** SP = **FFFCh**

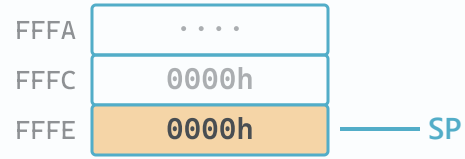
ÇIKTI

```
A
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
▶  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AX eski değerine (0000h) döner; SP = FFFEh.

Adım 6 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h SP = FFFEh

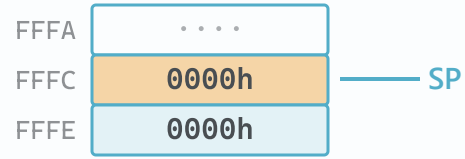
ÇIKTI

```
A
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
▶  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

İkinci kopya: AX yine saklanır.

Adım 7 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h SP = FFFCh

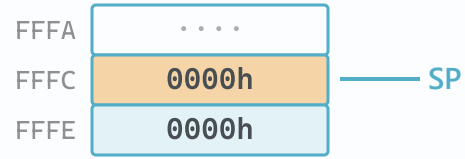
ÇIKTI

```
A
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
▶  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AL = 42h ('B').

Adım 8 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0042h SP = FFFCh

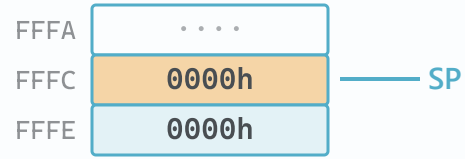
ÇIKTI

```
A
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
▶  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AX = 0E42h.

Adım 9 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0E42h** SP = **FFFCh**

ÇIKTI

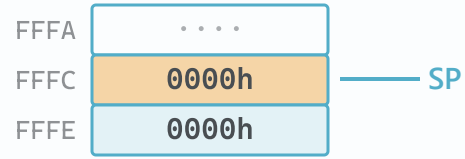
```
A
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
▶ int  10h
11 pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

INT 10h: ekranda **AB**.

Adım 10 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0E42h** SP = **FFFCh**

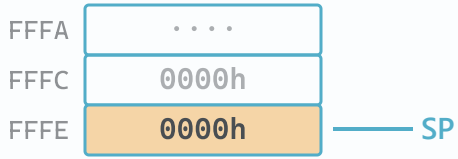
ÇIKTI

```
AB
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
▶  pop  ax
12 RET
```


SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

AX = 0000h; makro çağıranın AX'ini bozmadı.

Adım 11 / 12

DEĞİŞKENLER

`AX = 0000h` `SP = FFFEh`

ÇIKTI

```
AB
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1  ORG  100h
2  push ax          ; PUTC 'A'
3  mov  al, 'A'
4  mov  ah, 0eh
5  int  10h
6  pop  ax
7  push ax          ; PUTC 'B'
8  mov  al, 'B'
9  mov  ah, 0eh
10 int  10h
11 pop  ax
▶  RET
```

FFFA	····
FFFC	0000h
FFFE	0000h

SS:bağıl konum · küçük adres yukarıda

RET: program biter.

Adım 12 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h SP = 0000h

ÇIKTI

```
AB
```

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU

Yazmaç Saklama Makroları

```
SAKLA MACRO
  PUSH AX
  PUSH BX
  PUSH CX
  PUSH DX
ENDM

GERI_AL MACRO
  POP DX
  POP CX
  POP BX
  POP AX
ENDM
```

- PUTC'deki `push ax` / `pop ax` kalıbı büyük makrolarda dört yazmaca çıkar; bu kalıp da bir makro olabilir.
- GERI_AL, SAKLA'nın **ters sırasıyla** çeker: yığın son giren ilk çıkar. Sıra aynı yazılırsa AX ile DX, BX ile CX yer değiştirir.
- Her SAKLA + GERI_AL çifti 8 bayt ve 8 yığın erişimi ekler: 8086'da 4 × 11 (PUSH) + 4 × 8 (POP) = 76 saat turu.
- Bu iki makro bir gövdede birlikte kullanılmalıdır; araya giren bir koşullu çıkış yığını dengesiz bırakır.

80186 ve sonrasında tek komutluk `PUSHA` / `POPA` bütün genel amaçlı yazmaçları saklar; 8086'da bu komutlar yoktur, bu yüzden makroyla yazılır.

Üs Alma: POWER Makrosu

```
POWER macro b, e, r
    mov ax, 1          ; geçici sonuç = 1
    mov cx, e          ; üs → CX
    mov bx, b          ; taban → BX
powerloop:
    mul bx             ; DX:AX = AX * BX
    loop powerloop     ; e kez tekrarla
    mov r, ax          ; sonucu yaz
endm
```

```
ORG 100h
start:
    POWER base, exponent, result
    ret
base     dw 2      ; taban
exponent dw 3      ; üs
result   dw ?      ; sonuç
```

- Sonuç $r = b^e$: AX'i 1 ile başlatıp e kez taban ile çarpar.
- `MUL BX` : DX:AX ← AX × BX (işaretsiz). **DX de değişir!**
- `LOOP` : CX'i 1 azaltır, CX ≠ 0 ise etikete atlar.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
▶ ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

Veriler kodun hemen arkasında: base = 0113h, exponent = 0115h, result = 0117h (kod 19 bayt).

Adım 1 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0000h** | BX = **0000h** | CX = **0000h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
▶  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2     ; 0113h
11 exponent dw 3     ; 0115h
12 result   dw ?     ; 0117h
```

AX = 1 (geçici sonuç).

Adım 2 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** | BX = **0000h** | CX = **0000h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
▶  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

CX ← [0115h] = **3** (üs).

Adım 3 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** | BX = **0000h** | CX = **0003h**

DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
▶  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

BX ← [0113h] = **2** (taban).

Adım 4 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** | BX = **0002h** | CX = **0003h**

DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
▶  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

1. tur: DX:AX = 1 × 2 = **0002h**.

Adım 5 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0002h** | BX = **0002h** | CX = **0003h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
▶  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 2 ≠ 0 → powerloop.

Adım 6 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0002h** | BX = **0002h** | CX = **0002h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
▶  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

2. tur: AX = 2 × 2 = **0004h**.

Adım 7 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** | BX = **0002h** | CX = **0002h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
▶  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 1 → powerloop.

Adım 8 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h** | BX = **0002h** | CX = **0001h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
▶  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

3. tur: AX = 4 × 2 = **0008h**.

Adım 9 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h** | BX = **0002h** | CX = **0001h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
▶  loop powerloop
8  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 0 → döngüden çık.

Adım 10 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h** | BX = **0002h** | CX = **0000h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0000h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
▶  mov result, ax
9  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

result ← AX: [0117h] = **0008h** = 2^3.

Adım 11 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h** | BX = **0002h** | CX = **0000h**

DX = **0000h** | [0117h] = **0008h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1  ORG 100h
2  mov ax, 1          ; POWER açılımı
3  mov cx, exponent
4  mov bx, base
5  powerloop:
6  mul bx
7  loop powerloop
8  mov result, ax
▶  ret
10 base     dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result   dw ?      ; 0117h
```

RET: program biter.

Adım 12 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h** | BX = **0002h** | CX = **0000h** | DX = **0000h** | [0117h] = **0008h** | CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşsaydı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER Makrosunun Tuzakları

1. Üs = 0

CX = 0 iken `LOOP` önce CX'i azaltır: FFFFh → döngü **65 536 kez** döner; $b^0 = 1$ olmalıydı. Çözüm: `JCXZ`.

2. Etiket

`powerloop` LOCAL değil: ikinci kullanımda *Duplicate declaration*.

3. Yazmaç bozulması

AX, BX, CX ve (MUL yüzünden) DX değişir.

4. Taşma

Sonuç 65 535'i aşarsa yüksek kısım DX'te kalır ve yazılmaz.

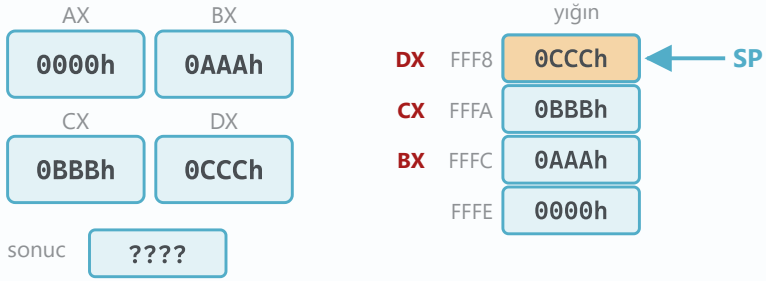
Düzeltilmiş sürüm:

```
POWER MACRO b, e, r
      LOCAL p_loop, p_end
      PUSH BX
      PUSH CX
      PUSH DX
      MOV  AX, 1
      MOV  CX, e
      MOV  BX, b
      JCXZ p_end    ; e = 0 → 1
p_loop: MUL BX
      LOOP p_loop
p_end: MOV r, AX
      POP  DX
      POP  CX
      POP  BX
ENDM
```

POWER MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


Çağıranın yazmaçları BX = 0AAAh, CX = 0BBBh, DX = 0CCCh. Düzeltilmiş makro önce üçünü de yığına saklar: SP = FFF8h.

Adım 1 / 10

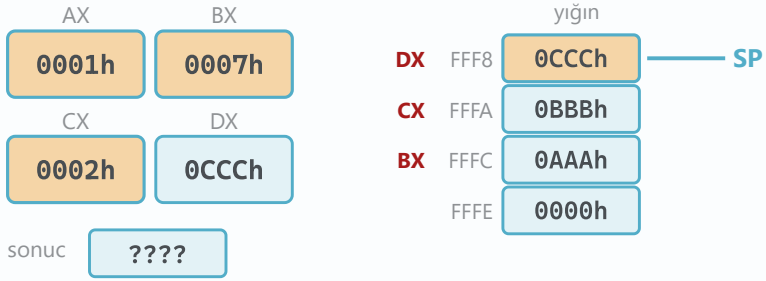
DEĞİŞKENLER

AX = **0000h** · BX = **0AAAh** · CX = **0BBBh** · DX = **0CCCh** · SP = **FFF8h** · sonuc = **?**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 ▶ mov  ax, 1
 ▶ mov  cx, us
 ▶ mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


AX = 1, CX ← us = **2**, BX ← taban = **7**. Yazmaçlar artık makronun.

Adım 2 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = **0001h** · BX = **0007h** · CX = **0002h** · DX = **0CCCh** · SP = **FFF8h** · sonuc = **?**

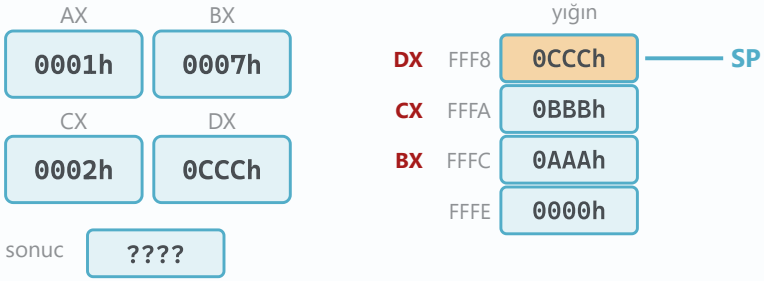
Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

POWER MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```

▶ `jcxz ??0001` ; us = 0 → 1

JCXZ: CX = 2 ≠ 0, atlama yok. us = 0 olsaydı doğrudan ??0001'e gidilir, sonuç 1 olurdu (LOOP'un 65 536 tur tuzağı yok).

Adım 3 / 10

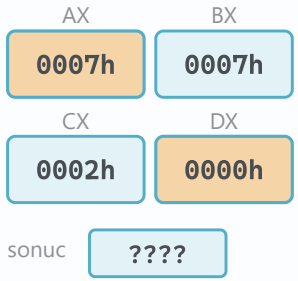
DEĞİŞKENLER

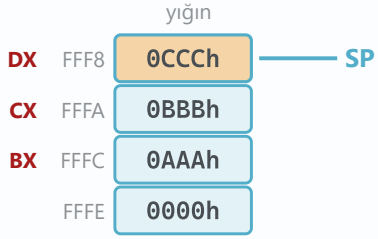
AX = **0001h** · BX = **0007h** · CX = **0002h** · DX = **0CCCh** · SP = **FFF8h** · sonuc = **?**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
▶??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


1. MUL: DX:AX = 1 × 7 = **0007h**. MUL, DX'i de yazar (DX = 0).

Adım 4 / 10

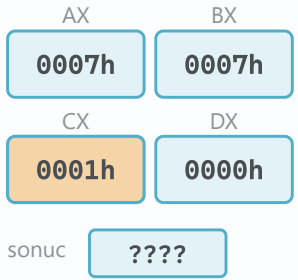
DEĞİŞKENLER

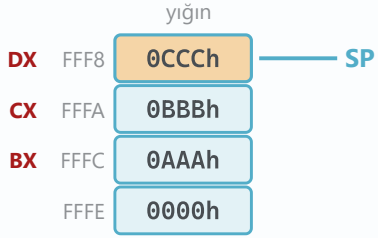
AX = 0007h | BX = 0007h | CX = 0002h | DX = 0000h | SP = FFF8h | sonuc = ?

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
▶10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


LOOP: CX = 1 ≠ 0 → ??0000.

Adım 5 / 10

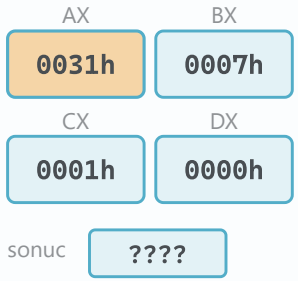
DEĞİŞKENLER

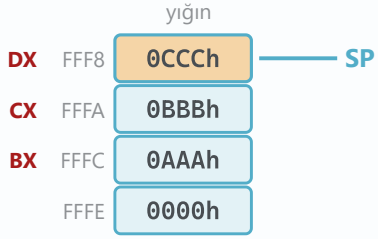
AX = **0007h** · BX = **0007h** · CX = **0001h** · DX = **0000h** · SP = **FFF8h** · sonuc = **?**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
▶??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


2. MUL: DX:AX = 7 × 7 = **0031h** = 49.

Adım 6 / 10

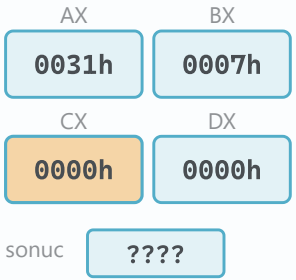
DEĞİŞKENLER

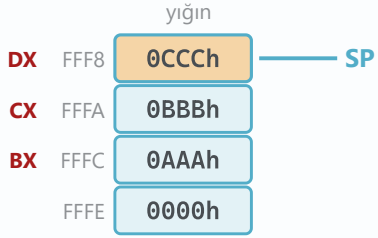
AX = **0031h** | BX = **0007h** | CX = **0001h** | DX = **0000h** | SP = **FFF8h** | sonuc = **?**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
1  org 100h
2  push bx          ; POWER açılımı
3  push cx
4  push dx
5  mov  ax, 1
6  mov  cx, us
7  mov  bx, taban
8  jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9  ??0000: mul bx
▶  loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


LOOP: CX = 0 → döngüden çık.

Adım 7 / 10

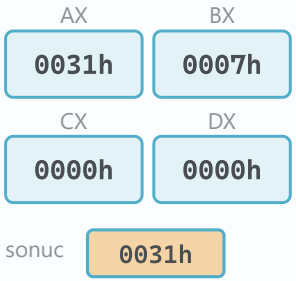
DEĞİŞKENLER

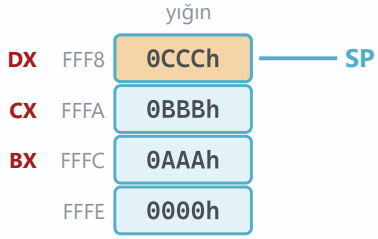
AX = **0031h** · BX = **0007h** · CX = **0000h** · DX = **0000h** · SP = **FFF8h** · sonuc = **?**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
▶ ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


sonuc ← AX: [011Fh] = **0031h** = 7^2. Etiketler LOCAL ile ??0000 / ??0001 adını aldı.

Adım 8 / 10

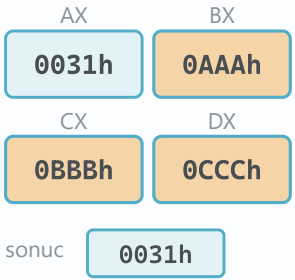
DEĞİŞKENLER

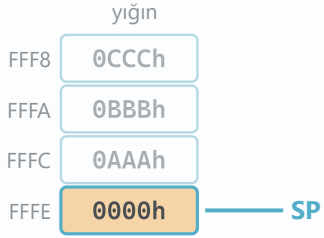
AX = **0031h** · BX = **0007h** · CX = **0000h** · DX = **0000h** · SP = **FFF8h** · sonuc = **0031h**

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
   pop  dx
   pop  cx
   pop  bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


Üç POP, PUSH'ların tersi sırada: DX = 0CCCh, CX = 0BBBh, BX = 0AAAh geri geldi; SP = FFFEh. Makro yalnız AX'i değiştirdi.

Adım 9 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h · BX = 0AAAh · CX = 0BBBh · DX = 0CCCh · SP = FFFEh · sonuc = 0031h

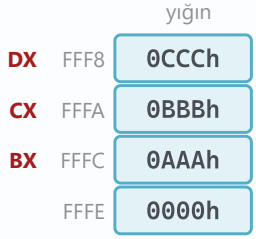
Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

POWER MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
 1 org 100h
 2 push bx          ; POWER açılımı
 3 push cx
 4 push dx
 5 mov  ax, 1
 6 mov  cx, us
 7 mov  bx, taban
 8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
 9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop  dx
13 pop  cx
14 pop  bx
▶ ret
16 taban dw 7
17 us    dw 2
18 sonuc dw ?
```


RET: program biter.

Adım 10 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h · BX = 0AAAh · CX = 0BBBh · DX = 0CCCh · SP = 0000h · sonuc = 0031h

Kod, düzeltilmiş makronun `POWER taban, us, sonuc` açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

POWER MAKROSU

İç İçe Makrolar

```
PRINT2 MACRO c1, c2
       PUTC c1
       PUTC c2
ENDM

PRINT2 'O', 'K'
```

```
; 1. düzey: PRINT2 açılır
PUTC 'O'
PUTC 'K'
```

Önce dıştaki makro açılır: gövdedeki iki satır da birer **makro çağrısıdır**.

Adım 1 / 2

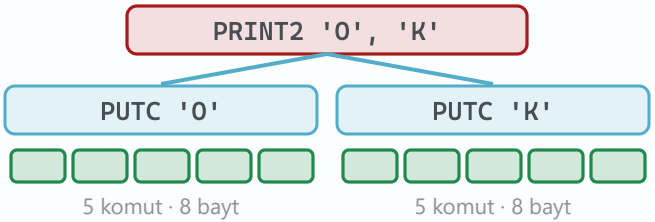
PUTC, PRINT2'den önce tanımlanmış olmalıdır. Bir makro kendini çağırırsa (özyineleme) koşullu derleme olmadan genişletme hiç bitmez.

POWER MAKROSU

İç İçe Makrolar

```
PRINT2 MACRO c1, c2
       PUTC c1
       PUTC c2
ENDM

PRINT2 'O', 'K'
```



```
; 2. düzey: PUTC'ler açılır
push ax
mov  al, 'O'
mov  ah, 0eh
int  10h
pop  ax
push ax
mov  al, 'K'
mov  ah, 0eh
int  10h
pop  ax
```

Derleyici iç makroları da açar: tek satırlık çağrı **10 komut** (16 bayt) üretir. Ekranda: OK.

Adım 2 / 2

PUTC, PRINT2'den önce tanımlanmış olmalıdır. Bir makro kendini çağırırsa (özyineleme) koşullu derleme olmadan genişletme hiç bitmez.

Makro Kütüphaneleri: emu8086.inc

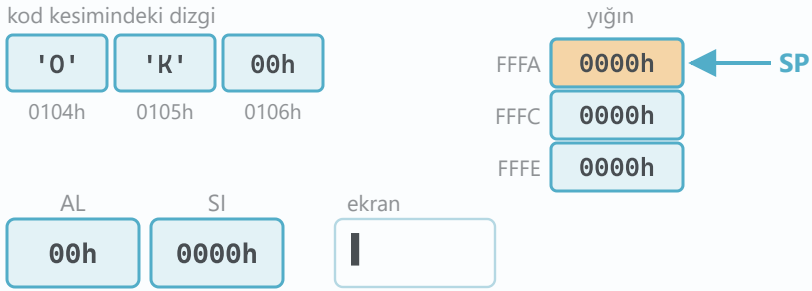
- Sık kullanılan makrolar ayrı bir dosyada toplanır ve `INCLUDE` ile programa eklenir.
- Kullanılmayan makrolar kod üretmediği için büyük bir kütüphaneyi eklemek dosyayı büyütmez.
- Makrolar başka makroları çağırabilir (iç içe genişletme).
- Kütüphane, makroların yanında `DEFINE_...` makrolarıyla prosedürler de sunar (ör. `DEFINE_SCAN_NUM`): ikisi birlikte kullanılır.

```
include 'emu8086.inc'
ORG 100h
    GOTOXY 10, 5
    PRINT 'Merhaba'
    PUTC  '!'
    RET
```

Makro	İşlev
`PUTC ch`	Tek karakter yazar
`PRINT 'metin'`	Metin yazar
`PRINTN 'metin'`	Metin + yeni satır
`GOTOXY x, y`	İmleci taşır
`CURSOROFF`	İmleci gizler

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
▶ push ax          ; PRINT 'OK'
▶ push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
6  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


PRINT 'OK' açıldı. Makro AX ve SI'yı kullanacağı için önce ikisini yığına saklar.

Adım 1 / 10

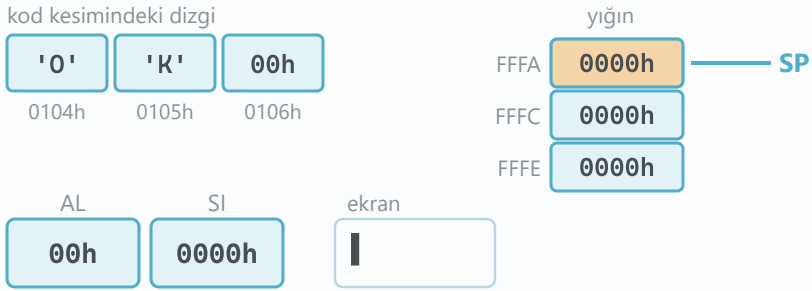
DEĞİŞKENLER

`AL = 00h` `SI = 0000h` `SP = FFFAh` `ZF = 0`

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
2  push ax          ; PRINT 'OK'
3  push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
6  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


Dizgi, makronun içinde **kodun arasına** gömülü (0104h: 'O', 'K', 0). JMP, işlemcinin bu baytları komut sanmaması için üzerinden atlar.

Adım 2 / 10

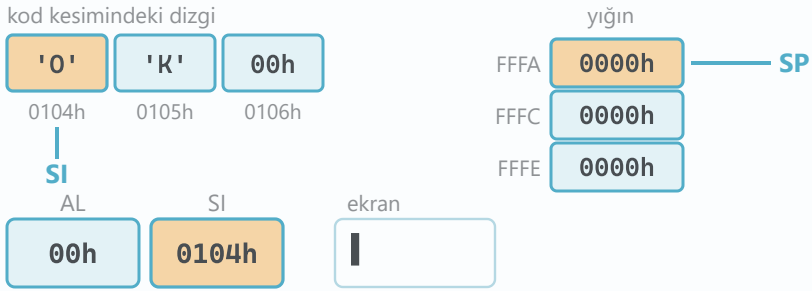
DEĞİŞKENLER

`AL = 00h` `SI = 0000h` `SP = FFFAh` `ZF = 0`

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
2  push ax          ; PRINT 'OK'
3  push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
▶  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


SI ← dizginin adresi 0104h. LOCAL adları (??0000...) her PRINT için yenidir.

Adım 3 / 10

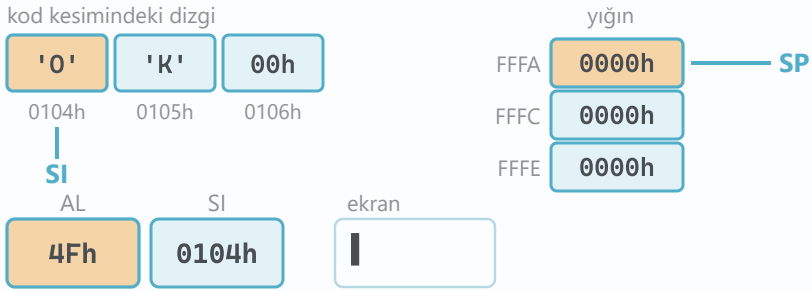
DEĞİŞKENLER

AL = 00h | SI = 0104h | SP = FFFAh | ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
 1 org 100h
 2 push ax          ; PRINT 'OK'
 3 push si
 4 jmp  ??0003      ; veriyi atla
 5 ??0001 db 'OK', 0
 6 ??0003: lea si, ??0001
▶ ??0000: mov al, cs:[si]
▶ cmp  al, 0
▶ jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


AL ← CS:[SI] = 4Fh ('O'). Dizgi kod kesiminde olduğu için **CS:** öneki kullanılır. 0 değil → devam.

Adım 4 / 10

DEĞİŞKENLER

`AL = 4Fh` `SI = 0104h` `SP = FFFAh` `ZF = 0`

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
2  push ax          ; PRINT 'OK'
3  push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
6  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
▶ inc  si
▶ mov  ah, 0Eh
▶ int  10h
▶ jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


SI bir ilerler, INT 10h/0Eh ekrana **O** yazar, JMP döngü başına döner.

Adım 5 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = **4Fh** | SI = **0105h** | SP = **FFFAh** | ZF = **0**

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
 1 org 100h
 2 push ax          ; PRINT 'OK'
 3 push si
 4 jmp  ??0003      ; veriyi atla
 5 ??0001 db 'OK', 0
 6 ??0003: lea si, ??0001
▶??0000: mov al, cs:[si]
▶cmp  al, 0
▶jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


AL = 4Bh ('K'); sonlandırıcı değil.

Adım 6 / 10

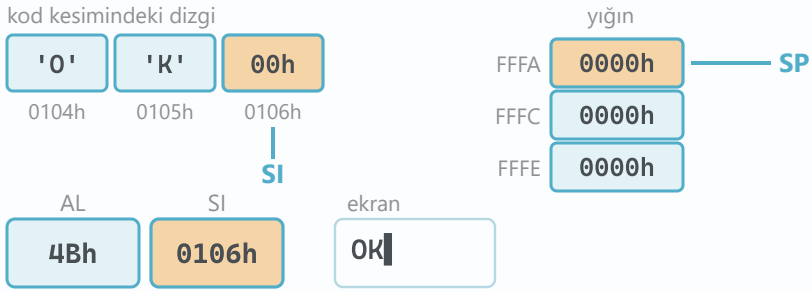
DEĞİŞKENLER

AL = 4Bh | SI = 0105h | SP = FFFAh | ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
2  push ax          ; PRINT 'OK'
3  push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
6  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
▶  inc  si
▶  mov  ah, 0Eh
▶  int  10h
▶  jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


Ekranda **OK**.

Adım 7 / 10

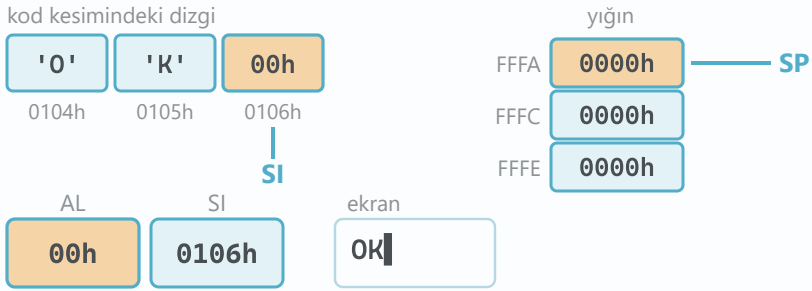
DEĞİŞKENLER

AL = **4Bh** | SI = **0106h** | SP = **FFFAh** | ZF = **0**

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
 1 org 100h
 2 push ax          ; PRINT 'OK'
 3 push si
 4 jmp  ??0003      ; veriyi atla
 5 ??0001 db 'OK', 0
 6 ??0003: lea si, ??0001
▶??0000: mov al, cs:[si]
▶cmp  al, 0
▶jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
16 ret
```


AL = 00h: CMP → ZF = 1, JZ çıkışa atlar.

Adım 8 / 10

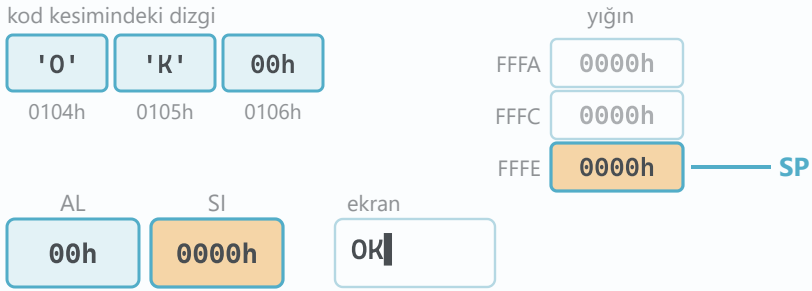
DEĞİŞKENLER

AL = 00h | SI = 0106h | SP = FFFAh | ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
 1 org 100h
 2 push ax          ; PRINT 'OK'
 3 push si
 4 jmp  ??0003      ; veriyi atla
 5 ??0001 db 'OK', 0
 6 ??0003: lea si, ??0001
 7 ??0000: mov al, cs:[si]
 8 cmp  al, 0
 9 jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
▶ ??0002: pop si
▶ pop  ax
16 ret
```


SI ve AX yığından geri alınır: makro çağıranın yazmaçlarını bozmadı.

Adım 9 / 10

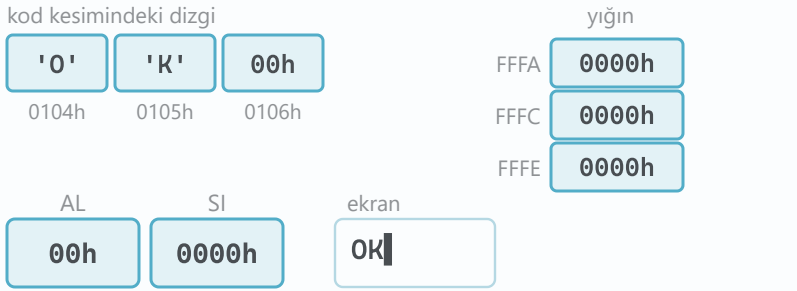
DEĞİŞKENLER

AL = 00h | SI = 0000h | SP = FFFEh | ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```
1  org 100h
2  push ax          ; PRINT 'OK'
3  push si
4  jmp  ??0003      ; veriyi atla
5  ??0001 db 'OK', 0
6  ??0003: lea si, ??0001
7  ??0000: mov al, cs:[si]
8  cmp  al, 0
9  jz   ??0002
10 inc  si
11 mov  ah, 0Eh
12 int  10h
13 jmp  ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop  ax
▶  ret
```


RET: program biter. Tek satırlık PRINT 'OK', 27 baytlık kod + veri üretti.

Adım 10 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h | SI = 0000h | SP = 0000h | ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

İLERİ MAKRO ÖZELLİKLERİ

Makro İşleçleri: &, <>, !, %, ;;

İşleç	Görevi	Örnek ve açılım
`&`	parametreyi bitişik metne ekler	`SIFIRLA MACRO r` · `XOR r&X, r&X` → `SIFIRLA B` : `XOR BX, BX`
`< >`	virgül ya da boşluk içeren metni tek parametre yapar	`YAZ <'A', 'B'>` → tek parametre: `'A', 'B'`
`!`	sonraki karakteri sıradan karakter yapar	`<5 !> 3>` → metin: `5 > 3`
`%`	ifadeyi hesaplar, sonucu metin olarak koyar	`GOSTER %(4*8)` → parametre `32`
`;;`	makro açıklaması; açılıma kopyalanmaz	`;; yalnızca tanımda görünür`

- Bu işleçler MASM ve TASM'da tanımlıdır; makro tanımı yazılırken metni parçalamak ve birleştirmek için kullanılır.
- `&` olmadan `rX` tek bir ad sayılır ve parametre yerine konmaz.
- Tek `;` ile yazılan açıklama her açılımda tekrarlanır; `;;` liste dosyasını kısaltır.

Tekrar Blokları: REPT, IRP, IRPC

REPT n

```
REPT 3
  SHL AX, 1
ENDM
```

açılım: üç kez `SHL AX, 1` (AX × 8)

IRP p, <liste>

```
IRP r, <AX,BX,CX>
  PUSH r
ENDM
```

açılım: `PUSH AX` · `PUSH BX` · `PUSH CX`

IRPC p, metin

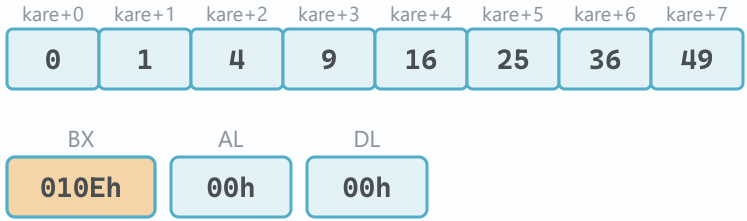
```
IRPC c, OK
  PUTC '&c'
ENDM
```

açılım: `PUTC 'O'` · `PUTC 'K'`

- Tekrar blokları adı olmayan, tanımlandığı yerde hemen açılan makrolardır; ENDM ile biter.
- REPT gövdeyi n kez, IRP listedeki her öğe için bir kez, IRPC metindeki her karakter için bir kez yazar. MASM 6'da IRP ve IRPC, FOR ve FORC adlarıyla da yazılır.
- Döngü sayacına gerek kalmaz ama kod büyür: `REPT 100` gövdeyi 100 kez kopyalar. Sayaçlı LOOP ise tek kopyayla çalışır.
- En yaygın kullanım derleme anında tablo üretmektir: sayı tabloları, maskeler, kare ya da sinüs değerleri.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


Tablo REPT ile derlemede üretildi; bellekte yalnızca 8 bayt var. `LEA BX, kare` : BX = **010Eh**.

Adım 1 / 7

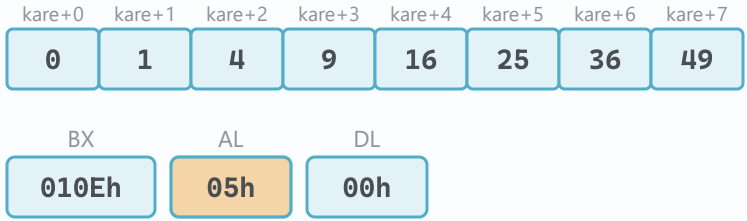
DEĞİŞKENLER

BX = **010Eh** AL = **00h** DL = **00h**

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
▶  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


AL = 5: karesi aranan sayı, aynı zamanda tablo indisi.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Eh | AL = 05h | DL = 00h

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
▶  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


`XLAT` : AL ← [BX + AL] = kare+5 = **25** (19h). Çarpma yapılmadı, tablodan okundu.

Adım 3 / 7

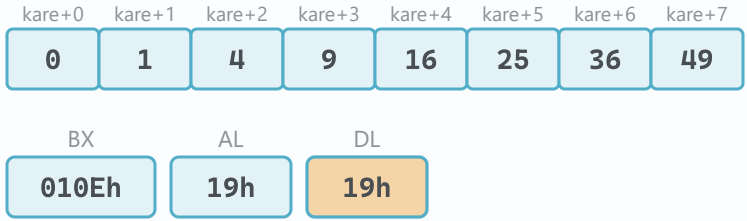
DEĞİŞKENLER

`BX = 010Eh` `AL = 19h` `DL = 00h`

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
▶  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


DL = 19h: ilk sonuç saklanır.

Adım 4 / 7

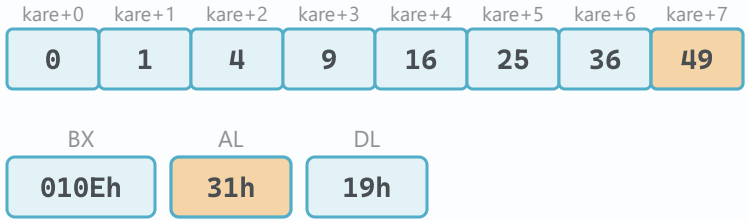
DEĞİŞKENLER

BX = 010Eh | AL = 19h | DL = 19h

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
▶  mov  al, 7
▶  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


AL = 7, `XLAT` → kare+7 = **49** (31h).

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = **010Eh** AL = **31h** DL = **19h**

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
▶  add  al, dl
9  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


`ADD AL, DL` : 49 + 25 = **74** (4Ah) = $5^2 + 7^2$.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = **010Eh** | AL = **4Ah** | DL = **19h**

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1  org 100h
2  lea  bx, kare
3  mov  al, 5
4  xlat            ; AL = kare[5]
5  mov  dl, al
6  mov  al, 7
7  xlat            ; AL = kare[7]
8  add  al, dl
▶  ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```


RET. XLAT 11 saat turudur; 8086'da 8 bitlik MUL ise 70–77 tur sürer.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = **010Eh** AL = **4Ah** DL = **19h**

Tablonun kaynağı: n = 0 / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB n*n / n = n + 1 / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Koşullu Derleme: IF, IFB, IFIDN

```
KAYDIR MACRO r, n
  IFB <n>          ;; n verilmedi mi?
    SHL r, 1
  ELSE
    MOV CL, n
    SHL r, CL
  ENDIF
ENDM

HATA_AYIKLA = 1
IF HATA_AYIKLA
  PUTC '*'         ; yalnız deneme sürümünde
ENDIF
```

Direktif	Koşul
`IF ifade`	ifade ≠ 0
`IFE ifade`	ifade = 0
`IFB <p>`	parametre boş
`IFNB <p>`	parametre dolu
`IFIDN <a>,<b>`	iki metin aynı
`IFDIF <a>,<b>`	iki metin farklı

- Koşul derleme anında değerlendirilir: seçilmeyen dal makine koduna hiç girmez, çalışma anında bayrak ya da atlama yoktur.
- `EXITM` açılımı o noktada bitirir; `IFIDN <r>, <CX>` ile gövdenin bozacağı yazmacın parametre olarak verilmesi yakalanabilir.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
▶ mov ax, 5
▶ mov bx, 3
4 shl ax, 1       ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3       ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
7 ret
```

AX	BX	CL
0005h	0003h	00h

AL = 00000101 CF = 0
BL = 00000011

AX = 5, BX = 3: kaydırılacak değerler.

Adım 1 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h | BX = 0003h | CL = 00h | CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
▶ shl ax, 1       ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3       ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
7 ret
```

AX	BX	CL
000Ah	0003h	00h

AL = 00001010 CF = 0
BL = 00000011

IFB dalı

`KAYDIR AX` : n boş, IFB dalı seçildi → tek komut `SHL AX, 1` . AX = **000Ah** (5 × 2).

Adım 2 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah | BX = 0003h | CL = 00h | CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1       ; KAYDIR AX
▶ mov cl, 3       ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
7 ret
```

AX	BX	CL
000Ah	0003h	03h

AL = 00001010 CF = 0
BL = 00000011

ELSE dalı

`KAYDIR BX, 3` : n = 3, ELSE dalı → `MOV CL, 3` . 8086'da 1'den büyük kaydırma sayısı CL'de verilir.

Adım 3 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah | BX = 0003h | CL = 03h | CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1       ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3       ; KAYDIR BX, 3
▶ shl bx, cl
7 ret
```

AX	BX	CL
000Ah	0018h	03h

AL = 00001010 CF = 0
BL = 00011000

`SHL BX, CL` : 3 × 2^3 = **0018h** (24). Aynı makro iki farklı uzunlukta kod üretti: 2 bayt ve 4 bayt.

Adım 4 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah | BX = 0018h | CL = 03h | CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1       ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3       ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
▶ ret
```

AX	BX	CL
000Ah	0018h	03h

AL = 00001010 CF = 0
BL = 00011000

RET. KAYDIR AX açılımı CL'ye dokunmadı; yalnız ikinci açılım CL'yi değiştirdi.

Adım 5 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah | BX = 0018h | CL = 03h | CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

İLERİ MAKRO ÖZELLİKLERİ

Makroda Hata Ayıklama ve Listeleme

Açılımı görmek

emu8086'nın öykünücü penceresindeki komut listesi, makro adlarını değil açılmış komutları gösterir; tek adım çalıştırma da bu komutlar üzerinde ilerler.

Liste dosyası

MASM'da `.LISTMACROALL` açılımın bütün satırlarını, `.LISTMACRO` yalnız kod üretenleri listeler, `.NOLISTMACRO` açılımı gizler.

Hata satırı

Gövdedeki bir hata, makronun kullanıldığı her satırda ayrı ayrı bildirilir. Aynı hata birkaç kez görülüyorsa neden çoğunlukla gövdededir.

Önce elle açmak

Yeni bir makro, gövdesi önce düz kod olarak yazılıp denenerek geliştirilir; çalıştıktan sonra parametreli makroya dönüştürülür.

Makro etiketleri LOCAL ile `??0000` gibi adlar aldığı için öykünücüdeki atlama hedefleri kaynaktaki adlarla görünmez; hangi kopyanın çalıştığını bu numaralar gösterir.

Sık Yapılan Makro Hataları

Kullanımdan sonra tanımlamak

Assembler makroyu tanımadan çağrıyı açamaz; tanımlar dosyanın başına ya da INCLUDE dosyasına.

ENDM'i unutmak

Dosyanın geri kalanı makro gövdesi sayılır; hata çok aşağıdaki bir satırda görünür.

Etiketi LOCAL yapmamak

İkinci kullanımda Duplicate declaration.

Gövdede RET

Makro CALL ile çağrılmaz; RET çağıranın dönüş adresini alır.

Bozulan yazmacı parametre vermek

`TOPLA AX, BX, CX` gibi çağrılarda gövde parametreyi okunmadan değiştirebilir.

Parantezsiz ifade

`en*boy` yerine `(en)*(boy)`; aksi hâlde öncelik değişir.

Makroyu döngü sanmak

`REPT 1000` 1000 kopya üretir; çalışma anında tekrar için LOOP gerekir.

Uzun gövdeyi çok kullanmak

Kod boyutu kullanım sayısıyla büyür; uzun iş prosedüre taşınır.

Laboratuvar: Makrolar

MyMacro: üç parametre

KOD · **18 bayt** Açılım

```
 1 ORG 100h
 2 MyMacro  MACRO  p1, p2, p3
 3          MOV AX, p1
 4          MOV BX, p2
 5          MOV CX, p3
 6 ENDM
 7 MyMacro 1, 2, 3
+ MOV AX, 1
+ MOV BX, 2
+ MOV CX, 3
 8 MyMacro 4, 5, DX
+ MOV AX, 4
+ MOV BX, 5
+ MOV CX, DX
```

YAZMAÇLAR

AX	0000	AH	00	AL	00
BX	0000	BH	00	BL	00
CX	0012	CH	00	CL	12
DX	0000	DH	00	DL	00

SI	0000	DI	0000	BP	0000
SP	FFFE	CS	0700	IP	0100
DS	0700	ES	0700	SS	0700

BAYRAKLAR

O	D	I	T	S	Z	A	P	C
0	0	1	0	0	0	0	0	0

CS:IP = 0700:0100 · adım 0

BELLEK DS = 0700h

```
0100 B8 01 00 BB 02 00 B9 03
0108 00 B8 04 00 BB 05 00 8B
0110 CA C3 00 00 00 00 00 00
0118 00 00 00 00 00 00 00 00
0120 00 00 00 00 00 00 00 00
```

YIĞIN SS:SP

```
FFF6 0000
FFF8 0000
FFFA 0000
FFFC 0000
FFFE 0000 ◂ SP
```

ÇIKTI

Program yüklendi: 18 bayt, CS:IP = 0700:0100h. emu8086'daki gibi CX başlangıçta program boyutunu (0012h) gösterir. Adım düğmesiyle komutlar tek tek yürütülür; vurgulu satır sıradaki komuttur.

ÖZET

Özet

Konu	Hatırlanacak nokta
Tanım	`ad MACRO p1, p2 … ENDM`; kullanımdan önce tanımlanır.
Genişletme	Derleme zamanında metin değiştirme; çalışma zamanında CALL yok.
Parametreler	Metin olarak yerine konur; değerleri kullanıldıkları satırda okunur.
Boyut / hız	Makro: her kullanımda gövde kadar büyür, daha hızlıdır. Prosedür: 3 bayt CALL, CALL/RET maliyeti.
LOCAL	Etiketlerin her genişletmede benzersiz olması için gövdenin ilk satırı.
Yan etkiler	Makronun değiştirdiği yazmaçlar PUSH/POP ile korunur (PUTC gibi).
Sınır durumları	LOOP'tan önce CX = 0 kontrolü (JCXZ).

ÖZET

Alıştırmalar

1. `MyMacro AX, BX, CX` çağrısının genişletilmiş hâlini yazın. Hangi satır gereksizdir?
2. İki sözcük değişkeni toplayıp üçüncüsüne yazan `TOPLA a, b, c` makrosunu yazın.
3. PUTC makrosu 50 kez, aynı işi yapan prosedür 50 kez çağrılırsa kod boyutları ne olur?
4. POWER makrosu `POWER base, exponent, result` ile iki kez kullanıldığında hangi hata alınır? Nasıl düzeltilir?
5. exponent = 0 iken orijinal POWER makrosu kaç kez MUL çalıştırır?
6. Bir makronun AX dışında hiçbir yazmacı bozmaması için hangi komutlar eklenmelidir?

▶ **Cevaplar**

Kaynaklar

- emu8086 yardım belgeleri: *8086 Assembler Tutorial, Part 10 (Macros)* ve `emu8086.inc`.
- Microsoft, *MASM Programmer's Guide* — MACRO, ENDM, LOCAL direktifleri.
- K. R. Irvine, *Assembly Language for x86 Processors*, 7. baskı, Pearson, 2014 — Bölüm 10 (Makrolar).
- B. B. Brey, *The Intel Microprocessors*, 8. baskı, Pearson, 2009.

Son

Bölüm 9.1: Makrolar

Sonraki bölüm: Bölüm 9.2: emu8086.inc Kütüphanesi · Terim sözlüğü